

Handläggare:
Anna Lipkin

Landstingsstyrelsens
allmänna utskott

Uppdrag i budget 2008 att utreda vilka konsekvenser Stockholms region kan stå inför i ljuset av Klimat- och sårbarhetsutredningens slutbetänkande.

Ärendet

Landstingsfullmäktige har i budget 2008 gett landstingsstyrelsen i uppdrag att i samarbete med nämnder och styrelser samt andra aktörer under 2008 utreda vilka konsekvenser Stockholms region kan stå inför i ljuset av Klimat- och sårbarhetsutredningens slutbetänkande.

I tjänsteutlåtandet redovisas de resultat som under året framkommit i samarbetet med berörda förvaltningar och bolag.

Förslag till beslut

Allmänna utskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige

att anta landstingsdirektörens tjänsteutlåtande som redovisning av uppdraget och som beslutsunderlag för fortsatta åtgärder

att uppdra åt AB Storstockholms Lokaltrafik, Hälso- och sjukvårdsnämnden, Waxholms Ångfartygs AB och Locum AB att använda beslutsunderlaget i sin framtida verksamhetsplanering

samt föreslår - under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut - landstingsstyrelsen besluta

att uppdra åt landstingsdirektören att använda beslutsunderlaget i förvaltningens fortsatta verksamhetsplanering

Bilagor

1. Rapport. Klimatförändringars påverkan på Stockholms läns landstings verksamheter (SLL Miljö)
2. Extrema vädersituationer i Stockholms län. Risk- och sårbarhetsanalys samt förmågeanalys (LSF/REK)
- 3a. Rapport: "Klimatförändringar – Dags att anpassa sig?" (RTK)
- 3b. Yttrande från RTK
4. Hälso- och sjukvårdsnämnden
5. Waxholms Ångfartygs AB

Sammanfattning

Uppdraget att utreda vilka konsekvenser Stockholmsregionen kan komma att möta mot bakgrund av de förväntade klimatförändringarna har genomförts i form av ett antal studier, som på olika sätt demonstrerar konsekvenserna. Dessa är:

- Rapport. Klimatförändringars påverkan på Stockholms läns landstings verksamheter (SLL Miljö, Bilaga 1)
- Extrema vädersituationer i Stockholms län. Riks- och sårbarhetsanalys samt förmågeanalys (REK, Bilaga 2)
- Rapport: "Klimatförändringar – Dags att anpassa sig?" (RTK, Bilaga 3a) samt Yttrande (RTN, Bilaga 3b)

Uppdraget har också resulterat i verksamhetsspecifika analyser av konsekvenserna från

- Hälso- och sjukvårdsnämnden (Bilaga 4) och
- Waxholms Ångfartygs AB (Bilaga 5).

Under genomförande av uppdraget har ytterligare förvaltningar och bolag bidragit med sin expertkunskap och med deltagande i förmågeanalyserna.

Stockholmsregionen står inför nya utmaningar till följd av de globala klimatförändringarna. Vädret kommer att bli varmare och torrare sommartid och varmare och blötare vintertid. Risken för extrema vädersituationer kommer att öka över hela året. Den förändrade klimatsituationen kommer att innebära konsekvenser såväl för regionen i stort som för landstingets verksamheter.

I den dagliga verksamheten kommer hälso- och sjukvården troligen att få hantera ökad mängd värmerelaterade problem och nya och ovanliga sjukdomar till följd av förväntade klimatförändringar. Belastningen på akutsjukvården kommer att öka. Den ökade värmen blir särskilt påfrestande för sårbara grupper såsom äldre och personer med vissa kroniska sjukdomar. Inom dessa grupper kommer dödligheten att öka. Beredskapen vid värmeböljor bör ses över och känsliga grupper identifieras. En handlingsplan behöver utarbetas för hur utsatta grupper i samhället ska få hjälp i samband med värmebölja.

En fördjupad studie som utreder vilka anpassningsåtgärder som måste genomföras i vården för att möta de medicinska konsekvenserna av ett förändrat klimat bör genomföras.

Landstingets krisberedskap har analyserats och resultatet från de två genomförda diskussionsseminarierna visar att både hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken i Stockholms län har vissa brister när det gäller att hantera extraordinära händelser som kraftig översvämning av Mälaren och kraftigt snöoväder. När det gäller elförsörjningen har akutsjukhusen god beredskap med reservkraft förutsatt att drivmedelsleveranserna fungerar. Redundanta system för dricksvattenförsörjning finns på Södertälje sjukhus och Norrtälje sjukhus men saknas i princip på övriga akutsjukhus i länet. Det är viktigt med en långsiktig planering med robusta redundanta system för att säkerställa driften i olika försörjningssystem vid extraordinära händelser.

Utredningar behöver genomföras på regional nivå, exempelvis gällande dricksvattenförsörjningen, sårbarheten i tekniska försörjningssystem, omhändertagandet av klimatflyktingar, ersättnings- och omledningssystem för utslagen kollektivtrafik etc. Dessa utredningar syftar till att öka medvetenheten, förbereda landstingets verksamheter på framtida krissituationer, förbättra samverkan mellan berörda aktörer samt utgöra underlag för prioritering av åtgärder.

I det fortsatta arbetet med att studera klimatförändringarnas konsekvenser för verksamheterna bör förslagsvis fördjupade risk- och sårbarhetsanalyser för de klimatscenarier som bedöms medföra allvarliga konsekvenser för verksamheterna tas fram. Exempelvis kan uppdrag inom följande områden genomföras; detaljerade studier av enskilda objekt, ekonomiska konsekvensanalyser vid driftsstörning, kostnadskalkyler för att minska sårbarheten och krishanteringsförmågan.

Samtliga verksamheter i landstinget är starkt beroende av att de tekniska försörjningssystemen fungerar. Regionens höga råvattenkvalitet kan försämrats och bli ett framtida problem. Dricksvattenkvaliteten kan hotas genom ökad frekvens av bräddning (översvämning) från VA-systemet till dricksvattensystemet, ökad vattentemperatur, ökad urlakning av föroreningar och näringsämnen, samt saltvatteninträngning. En eller flera av dessa faktorer kan leda till att Mälaren slås ut som vattentäkt.

Sammanfattningsvis visar resultatet av uppdraget att Stockholms läns landsting redan nu behöver planera för de konsekvenser för verksamheterna som klimatförändringarna innebär och genomföra åtgärder för att möta förändringarna. Det är därtill av stor vikt att landstingets verksamheter aktivt arbetar för att minska sin påverkan på klimatet.

Miljökonsekvenser av beslutet

Uppdraget syftar till att skapa bättre beredskap inom landstingets verksamheter för att möta konsekvenserna av framtida klimatförändringar. Proaktivitet i stället för reaktivitet ger vanligtvis mindre konsekvenser för en verksamhet. Att möta framtida klimathot med proaktivitet torde därför kräva mindre resurser och minskade kostnader jämfört med om motsvarande situation skulle mötas reaktivt. Minskade resursförbrukning är bra ur miljösynpunkt.

Mona Boström
Landstingsdirektör

Åke Wennmalm
Miljödirektör